

מצרים והאלהות שלהם ומשום כך הוא נקרא תועבת מצרים מאחר שכל עבודה זרה נקראת תועבה. **כָּמָה דְּכַתִּיב**, (דברים יח) **כְּתוּעַבַת הַגּוֹיִם, דְּחָלָא דְשָׂאָר עַמִּין** וכמש"כ 'כתועבות הגויים' ופירושו עבודה זרה של שאר העמים.

מקשה מדוע יוסף אמר על אחיו שהם אנשי מקנה

תָּא חָזִי חֲכַמְתָּא דְיוֹסֵף, דְּכַתִּיב, (בראשית מז) **וּמִקְצֵה אָחִיו לָקַח חַמְשָׁה אֲנָשִׁים, וְאוֹלִיף לֹזֶן לְמִימְרֵי, אֲנָשִׁי מִקְנֶה הָיוּ עֲבָדֶיךָ** בא וראה את סוד חוכמתו של יוסף, כי הנה נאמר 'ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים', ויוסף הצדיק לימד את אחיו לומר שהם אנשי מקנה היו עבדיך. **וְכִי מִלְכָּא דְהָוָה שְׁלִיט עַל כָּל אֲרָעָא, וְאַבָּא לְמִלְכָּא, עֶבֶד כְּדָא, וְעֶבֶד לְאַחֵי דִישְׁנָאוֹן** (דף רנ"א ע"א) **לְהוֹן, וְלֹא יַחֲשִׁבוּן לְהוֹן** (לְמַעַבְד לְהוֹן רוּעֵי צֶאֱן). וקשה וכי יוסף שהיה מלך ושולט על כל הארץ והוא היה אב ומשנה למלך פרעה, עשה כזה דבר לאחיו שיאמרו שהם רועי צאן ובזה המצריים שנאו אותם ולא כיבדו אותם, בתמיהה והרי אדרבה היה לו לעשות שיכבדו אותם.

יוסף עשה כך לאחיו כיון שהמצרים מחשיבים את כל רועי הצאן בסוד יראתם **אַלָּא וְדָאִי תוּעַבַת מִצְרַיִם, דְּחָלָא וְאַלְהָא דִּילְהוֹן אֶקְרִי הֵכִי, וְעַל דָּא כַתִּיב**, (שמות ח) **הֵן נִזְבַּח אֶת תוּעַבַת מִצְרַיִם** אלא ודאי שסוד תועבת מצרים הוא היה השה שהוא היה היראה והפחד

שלהם, כי לכן נאמר 'הן נזבח את תועבת מצרים'. **אָמַר יוֹסֵף, כָּל (בראשית מז)**
מִיֵּטֵב מִצְרִים הִיא אֶרֶץ רַעֲמָסִס, וְהָיָה אֶרְעָא אֶפְרִיִּשׁוּ
לְדַחְלָא דְלִהוֹן, לְרַעְיָא וּלְמִיּהָד בְּכָל עֲנוּגִין דְּעַלְמָא ובזה
אמר יוסף לאחיו, שהרי כל מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, ולכן את זו הארץ המשובחת
אותם המצריים יפרישו אותה לעבודה זרה שלהם, בכדי שהם ירעו שם וילכו בכל התענוגים
שבעולם. **וְכָל מִצְרָאִי חָשִׁיבוּ לְאִינוֹן דְּרַעְאן לְדַחְלִיּהוֹן,**
בְּדַחְלִיּהוֹן ובזה כל המצריים מחשבים את אותם רועי הצאן של יראתם כיראתם.
אֲעָבִיר לְאֹחֵי דִירְתוֹן הָיָה אֶרְעָא, וַיִּסְגְּדוּן לֹון מִצְרָאִי,
וַיַּחֲשִׁבוּן לֹון בְּדָקָא יָאוּת ולכן אמר יוסף שאני אעשה שאחי ירעו באותה
הארץ רעמסס המשובחת, ועי"כ ישתחוו להם המצריים ויכבדו אותם כראוי. **וְהָיִינוּ**
דְּכַתִּיב, (בראשית מז) בִּי תוֹעֵבַת מִצְרַיִם כָּל רַעָה צֹאן,
מַחֲשָׁבִין לֹון בְּדַחְלִיּהוֹן וזהו מש"כ 'כי תועבת מצרים כל רעה צאן', דהיינו
שהמצריים מחשבים את כל רועי הצאן בסוד יראתם הנקראת תועבה.

יוסף מינה את אחיו שהם ישלטו על הכבשים וכך יכניעו את הקלוי

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, וְהָא תַנִּינֵן בְּמָה דְּאַתְפָּרַע קְדִישָׁא בְּרִיד
הוּא מְאִינוֹן דְּפִלְחֵי לְעִבּוּדָה זָרָה, הֵכִי אֲתַפְּרַע
מִעִבּוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ, וְכִי יוֹסֵף עָבִיר לְאֹחֵי עִבּוּדָה זָרָה
שאל רבי יוסי את רבי חייא, והרי למדנו שכמו שיפרע הקב"ה מאותם העובדי עבודה זרה

כך הוא יפרע מהעבודה זרה ממש שעובדים לה, [ורצב] ואם כן קשה וכי יוסף הצדיק עשה את אחיו לעבודה זרה בכדי שיפרע מהם הקב"ה. **אָמַר לִיה, לֹא עָבִיר יוֹסֵף לְאֶחָיו עֲבוּדָה זָרָה, אֲלֵא עָבִיר לֹון לְשִׁלְטָאָה עַל עֲבוּדָה זָרָה דִּילְהוֹן, וְלֹאֲכַפֵּיָא עֲבוּדָה זָרָה דִּילְהוֹן תַּחֲת יְדֵיהוּ, וְלִרְדָּאָה לֹון בַּמָּקַל** השיב לו רבי חייא שבאמת לא עשה יוסף את אחיו לעבודה זרה, אלא הוא מינה אותם שהם ישלטו על הכבשים שהם העבודה זרה שלהם, ובזה הם יכניעו את קלי' העבודה זרה שתחת ידם ויכו אותה במקל, כי זו הסט"א היא נכנעת בפני הקדושה כשפחה לפני גבירתה (הרמ"ז). **אָמַר יוֹסֵף, אִי יִשְׁלֹטוֹן אֶחָי עַל עֲבוּדָה זָרָה דִּילְהוֹן, כָּל שְׂכָן דִּישְׁלֹטוֹן עַל גִּרְמֵיהוּ** ובזה אמר יוסף שאם ישלטו אחי על העובדה זרה שתחת ידם כל שכן

אור הרשב"י

[יחזקאל כח] יען גבה לבך ותאמר אל אני, אמר לו הקדוש ברוך הוא (שם יחזקאל כ"ח) הנה חכם אתה מדניאל שנבוכדנצר בקש להקריב לו ולא רצה ואת עושה עצמך אלוה, מה היה סופו כתיב ביה (שם יחזקאל כ"ח) על ארץ השלכתיך לפני מלכים נתתיך לראוה כך, ד"א יעקב אמר שלא יפדו בי המצרים, הם משתחווים לשה, ואני נמשלתי בשה שנאמר (ירמיה ג) שה פזורה ישראל, ובמצרים כתיב (יחזקאל כג) אשר בשר חמורים בשרם, וכתיב (שמות לד) ופטר חמור תפדה בשה, הוי אל נא תקברני במצרים.

[ורצב] כדאיתא בבראשית רבה פרשת ויחי פרשה צו סימן ה' ד"א מפני מה בקש יעקב אבינו שלא יקבר במצרים שלא יעשו אותו עבודת כוכבים שכשם שנפרעין מן העובד כך נפרעין מן הנעבד דכתיב (שמות יב) ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים, וכן אתה מוצא בדניאל כיון שפתר את חלומו של נבוכדנצר מה כתיב (דניאל ב) באדין מלכא נבוכדנצר נפל על אפוהי ולדניאל סגיד ומנחה וניחוחין אמר לנסכא ליה, אבל דניאל לא קיבל למה שכשם שנפרעים מעובדי עבודת כוכבים כך נפרעים הימנה, וכן אתה מוצא בחירם כיון שעשה עצמו אלוה מה היה סופו, כתיב ביה

הלימוד היומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

שהם ישלטו על גופם ועצמם של המצריים, וּבְגִין כֵּךְ אוֹתִיב לוֹן בְּמִיטֵב אֶרְעָא, וְאַשְׁלִיט לוֹן עַל כָּל אֶרְעָא ומשום כך הוא הושיב אותם ברעמסס שהיא מיטב הארץ, ועי"כ הוא השיט אותם על כל הארץ, דהיינו שמאחר שהם שולטים על השר שלהם שהוא מזל טלה שאותו שר מקבל שפע מהם, אז אם כן ראוי שאת עיקר השפע יאכלו ישראל ואת המותר יקבל השר שלהם ומשם יושפעו מצריים, ומשום כך יוסף הושיבם במיטב הארץ כי שם היה עיקר שפע מזלם ובזה הם יכלו לשלוט עליהם (רמ"ק,

רמ"ז).

מאחר שהשה היה יראתם של מצרים לכן ציוה הקב"ה לשוחטו בפסח וְעַל דָּא אִמְרָא דְּאִיהוּ פֶּסַח אֲמַאי. אֶלָּא דַּחְלָא דְּמַצְרָאִי, וְאַלְהָא דִּילְהוֹן הָוָה אִימְרָא ומשום כך התשובה למה ששאלנו למה הקב"ה ציוה להביא לקרבן פסח דווקא שה, הוא מאחר שזה השה היה יראת מצרים, כי האלוה שלהם היה שה. אֶמַר קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְבַעְשׂוֹר לַחֲדָשׁ סִיבּוּ דַּחְלָא דִּילְהוֹן דְּמַצְרָאִי, וְתַפְשׁוּ לִיהּ, וִיְהֵא אָסוּר וְתַפִּישׁ בְּתַפִּישָׁה דִּילְכוֹן, יוֹמָא חַד וְתִרִין וּג' ובזה אמר הקב"ה שעוד מהעשירי לחודש תיקחו את יראתם של מצרים, [רצג] ותתפסו אותו בכדי שהוא יהיה אסור וקשור ותפוס תחת התפיסה שלכם, יום אחד ושני

אור הרשב"י

הקב"ה משכו לבוינום, צאן לשהיטת הפסחים, ע"כ. ולכן יצדק לקראו דחלא דמצראי, שהיה להם כמו הנקרא אוראקול"י.

[רצג] ובענין זה כתב הרמ"ז שאיתא בספר חסידים סימן תתשס"ב וז"ל, המצרים היו מלחשים באוזן הטלה והשר עולה מתוך האוזן הטלה ומדבר עתידות, לכך צוה

הלימוד היומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000